

GASILC

Letnik XXXVII.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izhaja vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2-50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V »JGZ« združena gasilna društva dobijo po en izvod »Gasilca« brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. januarja 1933. ● Številka 1.

F. G. Trbovlje:

Želje — k novemu letu!

Prostovoljno se gasilec udeležuje,
blago srce pa mu narekuje:
Stori dobro — se usmili,
in nesrečnemu pomagaj v sili!

Delo tvoje bodi plemenito,
tiho bodi in odkrito.
Duh ne kloni naj, bojazni ne poznaj:
Dobro vse je — vekovito!

Naj dnevi teko brez priznanja,
ne krati naj to ti spoznanja:
Za brate živiš, se žrtvuješ,
domovju vse sile daruješ.

Želje — želje in teh ni bilo toliko posebno za naše organizacije sedaj v tej razburkani dobi materializma, ko vse hiti le navzgor za dobičkom in se mu hoče le zlata. V sočloveku, v bližnjem vidi le tekmeča in ne brata-človeka. Skupnosti in bratstva ni več, raznaša nas kot veter listje, enkrat tja, drugič sem. Nihče ni več srečen, nihče zadovoljen, nihče miren, vsak se čuti neprestano v nevarnosti pred nasprotniki! V tej splošni brezobzirni divji borbi za obstanek ni čuda, da je tako malo zanimanja za dobro stvar. Mladina, ki ne pozna močne neomajne vere v bodočnost, nima veselja nad

življenjem samim. Spričo teh bridkih razmer je težko dati mlajšim dobre nasvete. Na delo! Pritegnimo mladino in vcepimo ji pravo zaupanje, bratstvo; pomagajmo, kjer se le da; pokažimo, da ravno v naših vrstah hočemo na pravo pot, na pot, ki vodi srce do idealizma ter do spoštovanja in ljubezni do sočloveka. Treba je le nove volje, prerojenja, da služimo dobremu in postanemo žarišče notranje lepote. Proč z nepotrebnim kritikovanjem, vsakdo v organizaciji naj bo res pravi mož in izboljšati se mora položaj ter z njim človeštvo. Naj se uresničijo te želje — — —!

Predsedstvene vesti.

A. IZ STAREŠINSKE SEJE.

Naš starosta, tov. Josip Turk, ki se je po težki operaciji srednjega sluhovoda zdravil poldrugi mesec v sanatoriju, se je popolnoma ozdravljen povrnil ter prevzel svoje redne posle.

Starešinstvo je v svoji redni seji dne 10. decembra t. l. sprejelo pod okrilje JGZ Ljubljana sledeča novoustanovljena gasilna društva ter jih dodelila tako-le:

1. GZ Črnomeljski: Dolenja Podgora, pošta Nemška Loka;

2. GZ Križevski: Lucova, Šulinci in Ženavlje, pošta Petrovci v Prekmurju;

3. GZ Mariborski — desni breg: Bohova, pošta Hoče pri Mariboru;

4. GZ Posavski: Prilipe, pošta Brežice;
Bokračji se izloči iz GZ Križevske ter dodeli sporazumno GZ Martjanski.

Gasilska župa Šentjurska se ukine ter društva dodeli sosednjim župam nastopno:

1. GZ Gornjeradgonski: Dragetinci, Okoslavci in Stanetinci-Rožički vrh;

2. GZ Muropoljski: Slaptinci, Sv. Duha na Stari gori in Sv. Jurij ob Ščavnici.

Drugo izdajo »Vežbovnika« pripravlja posebna anketa iz članov starešinstva in »Tehničnega odseka«.

Terminiranje vlaganja prošelj za podelitev izrednih podpor iz 2%-nega gasilskega sklada je kraljev. banska uprava Drav. banovine z odlokom od 18. nov. t. l., II. No. 23031/1, ukinila ter odredila, da bodo društva le v primeru zares izredne in nujne potrebe vlagale prošnje in le potom župnega načelstva na zvezno predsedstvo.

Za statistiko društvenega inventarja se bo vodila tako v župah kakor v zvezi posebna razpredelna knjiga, v katero se bodo vnašali letno vsi prirastki in izpadi na podlagi napovedi društvenih »Popisnic«.

Z »Avtor-Centralo« se obnovi letna pogodba po dotedanjih določbah, ki so po zagotovitvi tiste najnižje odmerjeni.

B. IZ ODBOROVE SEJE.

Seji je prisostvovalo razen obolelega tov. staroste celokupno starešinstvo, 35 župnih predstavnikov in zastopnik kr. banske uprave g. Vertovšek St.

Prečitani dopisi so se deloma vzeli v vednost in ravnanje, deloma v razpravo ter je odbor storil potrebne sklepe.

O prizivu društva Ljubljana - severni del bo sklepala končnoveljavno glavna skupščina.

Pri vlaganju prošelj za izredne podpore iz 2%-nega gasilskega sklada je župnim načelstvom budno paziti, da bodo zadostno podprte z verodostojnimi dokazili. O vseh podeljenih podporah imej župa razvidnico.

Statistiko društvenega inventarja z ocenitvijo vodi vsaka župa na podlagi vsakoletnih podatkov društvene popisnice, ki prikazujejo tudi vsak prirastek in izpadek.

Sklepi glavne skupščine z dne 11. julija 1932. so se izvršili in deloma ima predsedstvo že rešitve. Tehnična stran obravnava dotični odsek.

Razpis dveh nagrad za gasilske koračnice po Din 1000.— in Din 800.— v dnevnem časopisju naroča odbor zveznemu tajništvu.

Župnim načelstvom se naroča paznja za izločitev de ce iz naraščajskih vrst.

»Gasilski Koledar« naj se dopošilja obvezno po 2 iztisa vsakemu društvu za arhiv in načelstvo — je želja odbora.

Razdelitev GŽ v nadzorovalna okrožja se je izvedla na oblastvene zahteve, po kateri morajo biti vse župe pregledane in njih delovanje primerno ocenjeno.

Rednih podpor iz 2%-nega gas. sklada so prejela letos vsa društva po količniku Din 800.—, skupno Din 620.600.—, župam je bilo podeljenih Din 52.360.—, ter osrednjemu vodstvu za upravo in župni nadzor Din 40.000.—.

Za izposlovanje izplačila teh podpor že v poletnem času, in to v gotovini, ne potom dobropisov ter za neokritev, odnosno črtanje postavk iz občinskih proračunov od strani kr. banske uprave se je izvolila štiričlanska deputacija.

V letu 1933. bo imel gasilski sklad razpoložljivega kapitala za redne podpore Din 551.379.—
ter rezerve za izredne podpore Din 137.844.—

Po odbitku župnih podpor in osrednjega vodstva pripada vsakemu društvu redne podpore Din 530.—.

Zvezno predsedstvo ima sestaviti glavni seznam vseh društev ter predlagati oblasti to kvoto.

Iz podpornega sklada JGZ je bilo izplačanih na podlagi odborovega sklepa od 10. julija 1932. 230 onemoglih gasilcev, 87 vdovam in 119 sirotam Din 140.600.—

V letu 1933. bo za take podpore razpoložljivih:
četrtna iz 1%-nega gasilskega sklada Din 86.152.—
in obrestli naložene glavnice okroglo Din 12.500.—

skupno Din 98.652.—

V dosego letošnje višine pri velikem navalu prosilcev bo treba zaprositi za izredni prispevek Din 40.000.—

Društva morajo strogo paziti, da bodo le najbolj potrebni deležni darov iz »Podpornega sklada«.

Prosilci(ke) naj vlagajo z zdravniškimi, neolkovanimi izpričevali opremljene prošnje po društvu do konca meseca aprila 1933. Primerke imajo vedno v zalogi župna načelstva, katera predlože te prošnje s svojim mišljenjem do 15. maja semkaj. Na zakasnele vloge se ne bo moglo več ozirati.

Prihodnja glavna skupščina bo v letu 1933. v Celju, za kojoj določi dan in spored zvezno starešinstvo.

Zvezni pokrajinski odnosno župni zleti se bodo priredili povodom doslej prijavljenih proslav društvenih obletic, in sicer:

a) petdesetletnice v Radovljici in dvajsetpetletnice v Mirni dne 4. in 5. junija;

b) šestdesetletnice v Dolnji Dendavi dne 29. junija ter

c) petdesetletnice v Tržiču dne 16. julija 1933.

Vse gasilske župe dotičnega okrožja kakor bližnje sosedse so že danes vabljeni na priprave k čim številnejši udeležitvi teh jubilejev.

Sprejet je bil končno predlog tov. Dolinška Avg. iz Hrastnika, naj se izposluje pri oblasti tudi vnešenje primerne postavke v banovinski proračun za gasilske namene.

Po podanih raznih pojasnilih je bila odborova seja zaključena ter izvedba sklepov naročena zveznemu predsedstvu.

»SAMOPOMOČ«.

V času od 1. oktobra do 31. decembra 1932 so umrli sledeči tovariši, kojih dedičem so se izplačale te-le posmrtnine:

306. Praznik Franc, Nazarje, star 32 let,	Din 2.000.—
307. Matko Gregor, Mozirje, star 76 let,	„ 2.000.—
308. Potočnik Jožef, Hardek, star 43 let,	„ 2.000.—
309. Kužnik Franc, Videm ob Savi, star 69 let,	„ 2.000.—
310. Ružič Martin, Metlika, star 51 let,	„ 2.000.—
311. Novljan Martin, Velika Loka, star 49 let,	„ 2.000.—
312. Jarc Andrej, Novo mesto, star 71 let,	„ 2.000.—
313. Ovčak Ferdo, Vuhred, star 77 let,	„ 2.000.—
314. Šnajdar Martin, Ivanjkovci, star 67 let,	„ 2.000.—
315. Leben Anton, Cvetkovci, star 87 let,	„ 2.000.—
316. Črtov Pavel, Črna p. Prev., star 25 let,	„ 2.000.—
317. Matuš Henrik, Slov. Bistrica, star 53 let,	„ 2.000.—
318. Kukovič Karel, Slov. Bistrica, star 63 let,	„ 2.000.—

Vsega Din 26.000.—

prištevi doslej že izplačanih „ 870.891.—

je torej za 316 posmrtnin izdanih Din 896.891.—

Požar na deželi.

Nadaljevanje.

Čisto gotovo je, da boste našli na požarišču vse razburjeno, tako one, ki imajo tamkaj kakšen popravek in tudi one, ki nimajo nobenega popravka. Nervoznost, ki se pojavlja pri vsakem požaru, je razumljiva. Vsak požar povzroči prizadetemu, če že ne popolno, vsaj delno uničenje, ki ga doleti nepričakovano, kakor strela iz jasnega neba, a se ne more obraniti nesreče. Isto velja za sosede, ki s strahom in s skrbjo pričakujejo usode, katera je doletela soseda, pri katerem gori. Ne bom opozarjal, da se razburi marsikdo vsled nervoznosti, ki je razumljiva pri grozovitosti vsakega požara. Človek bi rad pomagal, a ne ve kako. To razburi in živci mu odpovedo.

Za gasilno društvo, ki prispe na požarišče, je važno, da člani ostanejo mirni. Kakor ne gleda zdravnik težko bolnega, na katerem mu je opraviti težko operacijo, s sočutjem, temveč ga opazuje le z večim očesom operaterja, ki premišljuje, kako izvršiti operacijo, da se posreči. Ravno tako ne sme gasilec gledati požara s sočutjem ali pa še tarnati s pogorcelcem, temveč si bo ogledal požar iz tehničnega vidika in premislil, kako naj se loti gašenja. Tarnanje in sočustvovanje prepustimo drugim. Ne opazujte ognja s prijateljevega stališča, tudi ne s slikarjevega stališča, ampak določite, odkod piha veter, ogledajte si sosednje stavbe, kako so pokrite, z opeko, s slamo ali z deščicami; ogledajte si oddaljenost istih od ognja, so li drevesa vmes, so li že na strehah ljudje, ali se kje užiga, sploh kakšen je požar, ali hitro se razširja ali počasi. Mogoče boste med dovozom določili, v katero smer se ogenj širi, tam je vaša pomoč najbolj potrebna.

V bližini požarišča vozite počasneje in ne vozite preko že položenih cevi. Tu bo takoj okrog vas vse polno ljudi, ki

vam bodo hoteli dajati nasvete ali bodo hoteli z vami razpolagati. Pazite, da ne izgubite vodstva, vprašajte, kje je voda in kako se pride najhitreje do nje. Vsi, ki so se pehali preje okrog vas, bodo utihnil, ker navadno ne vedo za takšno mesto.

Le domače gasilno društvo ve za vodo in za pot do nje. Radi tega se javite predvsem pri poveljniku domačega gasilnega društva.

Mnogo je odvisno od tega, kar je ukrenilo prvo došlo gasilno društvo. Vse gašenje se ravna po prvih ukrepih, pa tudi vsa škoda, ki jo povzroči požar. Ako prvodošli poveljnik pravilno spozna vsa položaja (to je: kam hoče ogenj) in so njegovi ukrepi pravilni ter jih nihče ne prekriza, je delo njegovega društva, kakor tudi vseh sledečih društev lahko. V nasprotnem slučaju je delo težko.

Naše prvo vprašanje pri prihodu k ognju bo torej: »Je li že kakšno društvo pri delu?«

Pri tem društvu se moramo javiti in od poveljnika tega društva bomo sprejeli nalog (to v obliki prošnje ali v obliki povelja; na besede pač ne smemo gledati), ki ga moramo izvesti dobesedno. Ako ne moremo izvršiti naloga (na primer: da imamo premalo cevi), moramo to takoj sporočiti, nikdar pa ne smemo spremeniti povelja ali pa ubogati nepoklicanega. Prvodošli si je o položaju že ustvaril jasno sliko, je že mislil na vse, spoznal to ali ono za važno, pozna bolje kraj kakor mi in ima ogenj dalj časa pred očmi kakor mi.

Javili bomo torej: prihod gasilnega društva X, vrsto orodja, s katerim smo dospeli, dolžino cevi in število navzočih gasilcev. Sprejeli bomo povelje, ki ga bomo dobesedno izvršili.

Že kakih 100 metrov pred ognjem se bomo ustavili, izpregli konje in med tem, ko se vodja javi pri poveljniku že navzočega gasilnega društva, že sami potegnemo brizgalno v bližino.

Ostanite vedno skupaj, ne zapustite nikdar svojega orodja! Brizgalne pa ne bomo razpravili, dokler se ne vrne poveljnik, posebno tedaj ne, če si nismo že v naprej svesti naloge, ki jo bomo dobili. Odstranili bomo vse radovedneže, ki silijo v našo bližino, da ne nastanejo tako nepotrební prepíri.

Dobljenih nalog ne smemo nikdar spremeniti, ne da bi za to vedel vodja gašenja.

Iz vsega spoznamo, da nam požari izven našega okoliša ne povzročajo, kar se tiče vodstva gašenja, nobenih težav, silijo nas le, da pripeljemo 1. dobro orodje, 2. čim več dobrih cevi, in 3. da se brez obotavljanja podredimo nalogu tujega gasilnega društva.

Imamo le to željo, da vodja požara ve, kaj hoče in nas pravilno uporabi. Boga lahko hvalimo, če najdemo pri ognju tovariša, ki ne tava pri izdajanju navodil sem in tja, temveč daje kratka in jasna, lahko razumljiva in izvršljiva povelja.

Pogrešeno bi bilo misliti, pri požarih izven svojega okoliša, da pri odhodu dve ali pet minut ne igra nobene vloge, ker se to ne opazi ali pa kaj drugega.

Na požarišču manjka od vsega začetka vsak meter cevi, vsak posamezen curek vode se težko pričakuje. Kako težko pričakujejo vašega prihoda. Le oni, ki je sam okusil, kaj pomeni to, da mu gori njegov dom, ve ceniti, kako dolge so minute in kako željno se čaka na klic roga bližajočega se gasilnega društva.

Prej sem omenil vmešavanje razburjenih gledalcev in temu se ne smemo čuditi. Ljudje bi radi pomagali, pa ne morejo. Pomagali bi radi, kakor vsak, ki je priča kakšne nesreče. Ljudstvo pričakuje od prihajajočih gasilcev vse. Če vidijo ljudje, da gasilci, ki jih smatrajo kot strokovnjake, uberejo potrebno in pravilno pot, potem pač slepo ubogajo in podpirajo gasilce. Če pa vidi ljudstvo, da došli gasilci s svojim neodločnim nastopom ne nudijo zadostnega jamstva za uspešno delo, da se dajejo povelja neodločeno ali sploh ne, ali pa če se ta preklicujejo ali pa se izdana povelja izvršujejo z nevoljo ali pa drugače, kakor so mišljena, ali pa so gasilci med seboj različnega mnenja, potem se pač ne smemo čuditi, če zavzame narod gasilec nasprotno stališče.

Prestrašeno ljudstvo ravna s svojega stališča popolnoma razumno in pravilno. Če ravno je le gledalec in opazovalec, vidi tudi ono pravilno in presoja ukrepe gasilcev objektivno in primerno.

Nadležno postane ljudstvo gasilec s svojim večnim vmešavanjem in govorjenjem.

Radi tega pa mora gasilstvo hitro in pravilno ukrepati, da je vsako vmešavanje nemogoče, da ga nastop gasilcev preseneti.

Drugače pa moramo zopet soditi onega, kateremu gori. Ta misli le nase, kar je gotovo tudi razumljivo.

Tako sem končal s svojimi izvajanjem glede požara v tujem okolišu. Bolj važen je postopek pri požaru v lastnem okolišu, kajti tukaj prevzamemo mi vso odgovornost za gašenje in radi tega se bomo obširneje bavili z vprašanjem: »Kako ravnamo pri požaru v lastnem okolišu?«

Požar v lastnem okolišu se v marsičem loči od požara v tujem okolišu.

V prvem delu sem omenil, da se med vožnjo pogovorimo in si razdelimo delo.

Pri požaru v domači vasi pa nimamo časa, da bi počasi in mirno premislili, kaj bomo storili, kajti za to ne bomo imeli časa. Da bi komu pokazali, kako se ravna z orodjem, zato ni časa; niti najmanjšega prijema ne moremo pokazati.

Požar v lastni vasi ne povzroči med prebivalstvom le razburjenja, ampak tudi paniko.

Člani gasilnega društva so le soobčani in delavci; vse zapusti svoje delo in posameznik spremeni svoj poklic in postane naenkrat gasilec sredi svoje vasi, med ljudstvom do skrajnosti razburjenega, boječega se za svoje imetje.

Razen tega pa naši gasilci niso tako navezani na dom, kakor mestni ali celo poklicni, kjer je odrejena stalna pripravljenost.

Vzemimo slučaj, da je v sosednji župniji cerkveni praznik, vse hiti tja in če izbruhne ogenj doma, kje so naši gasilci?

Kar se pa tiče organizacije gasilcev, opazimo, da vsa velika gasilna društva izobražujejo svoje člane v smislu enotnega gasilstva; mi pa oddelimo čestokrat naše članstvo na oddelke: plezalcev, brizgačev itd. Ko pa izbruhne požar, postane taka razdelitev članstva iluzorna, kajti čestokrat manjka ravno tisti, ki bi moral opravljati to ali ono delo; drugi, ki bi jih pa morali zastopati, ne razumejo dela.

Iz navedenega sledi, da naj vsak gasilec pozna delo vseh oddelkov. Kar velja za gasilce, velja za poveljnike in za na njih namestnike.

Podeželsko gasilno društvo mora tudi brezhibno delovati, če ni navzoč voditelj društva.

Že iz tega sledi, da je požar v domači vasi mnogo bolj težaven. Požar v lastni vasi je pač drugačen kakor vsaka vaja in ker je drugačen kakor naše vaje, radi tega je tudi postopek čisto drugačen. K vaji se zbero ob določeni uri gasilci ali se zbero po alarmiranju z rogom. Navzoč je poveljnik in pa vsaj kakšen podvodja. Sledi napoved vaje, vse gre v najlepšem redu.

Pri požaru je vse narobe, navadno ni navzoč ob začetku gašenja poveljnik, člani so navzoči le nekateri, ne nastopijo lepo v redu — le sikajoč plamen je tu, ki ponoči žari in razsvetljuje vse okrog ali pa temni oblaki dima kažejo, vzdiga jo se proti nebu, da je izbruhnil požar in kakor narašča požar, narašča tudi panika soobčanov.

Že v uvodu sem omenil, da je odvisna učinkovitost gašenja od točk:

1. od zanesljivega poročila o požaru,
2. od zanesljivega orodja,
3. od zanesljivih gasilcev,
4. od zanesljivega in dobrega vodstva.

Če torej vkljub vrlemu članstvu, dobrim voditeljem, zanesljivemu orodju v domači vasi izbruhne panika, ki otežkoči vse delo, smo storili le kako napako, da se požar ne odigra kakor kakšna vaja in ob izbruhu požara manjka vsako pravilno vodstvo. To napako ima vsako podeželsko društvo, ki obstoji v tem, da je alarmiranje članstva pomanjkljivo ter se vrši po nekem starinskem načinu, ki prepreči enoten nastop članstva, kakor pri vaji.

Vzemimo sledeči primer: ženska prevrne špinitni gorilnik ali pa petrolejko, tedaj stori edino pravilno, da beži skozi vas in kriči: »Ogenj, ogenj...« Seveda to le, če ni mogla zadušiti ognja. Če je storila to, je storila edino pravilno in je s tem pokazala dovoljno prisotnost duha. Slišali so jo sosedje in gotovo tudi nekateri gasilci. Ženska kriči, ker mora kričati. Krik iz strahu ima gotovo svoje posledice, in sicer zelo očitne. Povzroči sam ob sebi paniko. Panika pa zopet napravi ljudi neme in slepe, vse pozabijo in niso sposobni za nobeno pametno opravilo. Pomislite na požarne katastrofe v priliki pri požarih pri napolnjenih gledališčih, kinih in drugih stavbah.

Panika je nalezljiva in često prime človeka, ki ima trdne živce.

Najbolj nevarni trenutki pri požaru v lastni vasi so prve tri do pet minut.

To je za ogenj že dovolj dolgi čas in če se ne prične v tem času z uspešnim odbojem (gašenjem), je požar tukaj, razvije se velepožar in kaj lahko pogori cela vas.

V domači vasi smo ob izbruhu požara navezani le sami na sebe. Le od nas je odvisno, kakšna je obramba. Požar izbruhne trenotno in nepričakovano, nastane tudi za najmanjše gasilno društvo dovolj vprašanj, ki jih je treba vse naenkrat izvršiti.

Kje gori?

Kaj gori?

Treba rešiti ljudi?

Treba rešiti živino?

Kateri sosed je v največji nevarnosti?

Kje dobimo vodo?

Koliko cevi rabimo?

S katerim ustnikom bom delal?

Ali je treba alarmirati sosednja gasilna društva?

Katera?

Na kak način?

Koga bomo postavili pri vhodu v vas, da bo pričakoval to ali ono gasilno društvo?

Vse to je treba pravilno izvršiti.

Tako se nadaljuje sredi vrvenja in naglice, ki jo pozna vsak podeželski prebivalec. Tu je na mestu mož, ki ima talent in sposobnost za voditelja. Tu je odvisno posredno in neposredno vse od takega moža. Če kdo misli, da zadostuje naslov ali pa odlično mesto v civilnem poklicu ali Bog ve kakšni odznaki ali zlate naramnice, se zelo moti. Poveljnika podeželskega gasilnega društva ne smemo zavidati, kajti trenutno mu je treba prevzeti vodstvo čez večjo množino ljudi, treba mu je gledati požar, ki se vedno bolj širi, mora tudi pravilno odrediti vsa dela; a mu pri tem nihče ne pomaga, temveč mu mnogi celo z govorjenjem otežkočajo delo, ko mu prinašajo različna poročila, za katera jih nihče ne vpraša.

Ako je pri požaru na deželi v lastnem kraju vodstvo, ki odpove, odpove vse. Brez vodstva nastane zmešnjava, prepir in trenje. Kako se temu odpomore in kako naj postane novo vstopivši mož nekoč tudi dober voditelj?

Katera sredstva podpirajo poveljevanje?

Razna pota!

1. Vojska se poslužuje kazni, oziroma strahu pred kaznijo. Gasilec je sicer ta pot popolnoma zaprta. Kdo ga bo kaznoval radi majhne napake, ko prostovoljno, brezplačno opravlja delo, da, še svoje življenje stavi v nevarnost. Imamo sicer kazni tudi v naših vrstah, a to je edino izključitev iz naših vrst.

2. Nekateri voditelji si skušajo pridobiti pri vajah vpliv na tovariše s tem, da jim plačujejo pijačo. Našim mladim tovarišem rečemo le to, da na ta način pridobljena pokorščina popolnoma popusti in radi tega odsvetujemo tako postopanje.

3. Prej si pridobijo oni gasilski voditelji vpliv na svoje tovariše, ki s svojim neumornim delom store kaj za gasilstvo. Počasi si ga pridobe tudi med sovaščani, ki lahko v slučaju nevarnosti dobro učinkuje. Predpogoj je seveda ta, da se je ta vodja ob času sam dovoljno in temeljito izobrazil in pravilno to oddaja drugim, kar se je sam naučil.

4. Je zopet skupina mož, katerim je prirojen čut voditelja; ti imajo, rekel bi, neko moč, da podredi druge s svojimi mislimi in povelji. Poveljevati se pa pravi, vplivati na druge tako in jih pridobivati, da izvršijo voljo poveljujočega. Poveljevanje je na vsak način najtežja znanost, a se da priučiti in radi tega pridemo

5. k oni skupini naših najmlajših tovarišev, ki jih je treba v tej znanosti čim bolj temeljito poučiti.

Premnogokrat slišimo pritožbe, da kaže mladina nezanimanje. Temu je gotovo vzrok, da imajo mladi premalo poblastila in tako premalo veselja. Če jih pa učimo poveljevati, spoznajo v tistem trenutku, kako težko spravimo posamezna orodja na povelje na določeno mesto, da z njim pričnemo delovati.

Toda k namenu! Brez povelja se orodje pri ognju kvečjemu raztrga, en del je tu, drugi tam. Tovariš, ki pa se je sam učil poveljevati, pozna težave poveljevanja in jih tudi spoštuje.

Da pa pri požaru v domači vasi povelje delovanje vseh olajša, vemo vsi. Ubogajmo in se podredimo radi, to mora biti naša najboljša volja. Kaj nam pomaga poveljnik, ki mnogo govori in samo namiguje, kajti pri ognju ni časa, da bi poslušali dolgovozno besedičenje. Poveljnik pa tudi nima časa razlagati. To in ono in to boš ti in ti napravil.

Povelje je tako rekoč geslo, ki sproži mnogo dejanj.

Vzemimo primer: snemalna brizgalna stoj! Snemi! Motorna brizgalna stoj — za delo zgotoviti!

Malo besed, pa vendar povzročijo te do 42 prijemov.

Z malimi besedami napotimo vsako četo na pravilno pot.

Če pa ne slišimo povelja, napravi vsak pač to, kar se mu zdi najboljšo. Ker pa nihče ne ve, kaj naj stori — pred nekoliko sekundami niti tovariš sosed ni mislil na to, niti ni spoznal to za važno — je mogoče za kako delo pripravljenih več rok, za drugo delo pa nobene, zato nastane v delu vrzel. Napad na ogenj se pa mora izvršiti le tedaj, če je na delu veriga od sesalne košarice do ustnika in ta sklenjena brez prekinitev.

Ko je izbruhnil požar v domači vasi, ni več časa za učenje. Gašenje se pač vrši tako kakor smo pripravljeni. Ker pa je isto zopet odvisno od poveljnika in njegovih pomočnikov in končno le od glavnega poveljnika, spoznamo šele važnost in ogromno odgovornost poveljnika.

Dobro bomo storili, če ukrotimo pri požaru tudi paniko in razburjenje ljudstva s tem, da preprečimo sploh njen nastanek. Vse je mogoče!

Nehote nastane vprašanje, kako to, da v mestih ne nastane to nervozno vrvenje. Odgovor je lahak! V vsaki ulici, skoro vsaki hiši najdete telefon. Snamete slušalko in zakričite v mikrofoni: »Gasilski urad«. In že lahko gasilcu javite požar. V tem trenutku pa tudi znate, da je zadostna in izdatna pomoč v nekaj trenutkih na poti.

Na drugi strani pa ne pride v mestih do takšnih razburjenj, ker meščan neomajno zaupa svojim gasilcem, na drugi strani pa odstranjuje policija nepotrebna zijala in če je treba, pride tudi vojaštvo na pomoč.

Dobri odnošaji med gasilci in orožništvom so tudi pri nas na deželi zaželeni. Treba je, da drug drugega spoštuje. (Dalje prihodnjič.)

**Priporočamo tvrdke, ki inserirajo
v našem glasilu!**

Ing. St. Mensik, Dunaj:

Gasilstvo in elektrika.

Predavanje v Mariboru. Prevel in uredil Lj. M.

Današnja višina kulture si brez elektrike ne moremo predstavljati. Električen tok je dandanes skoraj povsod razširjen in radi tega je važno, da se gasilstvo posebno seznani z njim in zamore pravilno postopati pri nesrečah in požarih.

Navajeni smo zasukati stikalo, in že preplavi okolico svetla luč ali pa spravimo v pogon kakšen motor. Če pa kdaj izostane zaželeni učinek, smo razjarjeni in vsak lajik prične s popravili, da bi popravil motnjo.

Takšna popravila so vsled nevednosti mnogokrat vzrok nesreč in požarov.

Električne napeljave so od vseh drugih v obratih in gospodarstvih uporabljenih oprem najmanj nevarne, če se z njimi ravna in se jih uredi točno po predpisih. Mnogo več nesreč povzroči med drugim n. pr. svetilni plin. Pri električnih napravah je predpogoj, da se iste v manjših presledkih preišče in se tako prepriča, da li še obstoja prvotno stanje. Večina nesreč nastane vsled tega, ker stroji, ki se priključijo po prenosnih napeljavah na dovodnih mestih

vsled drgnjenja poškodujejo izolacijo dovodnih žic in se tako stavijo železni deli dotičnih aparatov pod visoko napetost in povzročajo nesreče. Da se temu odpomore, so sestavile nekatere tvrdke primerna stikala in priključke, ki preprečijo vsako nesrečo s tem, da je preskrbljeno za dober zemeljski odvod, ki nastane, preden pride napetost v aparat. Potrebno je, da imajo vse namizne svetiljke, ki so iz kovine, kakor tudi likalniki, prašni sesalniki in sploh vsi kovinski okrovi električnih strojev dober zemeljski odvod. Gledali bomo, da so pri električnih napeljavah varovalke primerne velikosti k aparatu. Pri vsakem gospodarstvu naj se ima primerno število varovalk, da se zamorejo odpraviti takoj najmanjše motnje. Ako se pa to ne posreči, moramo poklicati strokovnjaka. Ob pri-
liki požarnih ogledov treba tudi tem stvarim posvetiti primerno pozornost. O ravnanju gasilcev pri električnih napravah in njih okolici dajejo primerna navodila varnostni predpisi za električne naprave z visoko napetostjo. Predvsem velja pravilo, da treba pri takih požarih poklicati uslužbenca

elektrarne, ki prekine tok, nakar šele prično gasilci gasiti. Pri požaru stanovanjskih hiš itd. se običajno podnevi prekine tok, ponoči in v zadimljenih prostorih pustimo goreti električno luč.

V električnih obratih se smejo rabiti le ročni gasilniki, ki omogočijo brez nevarnosti polivanje žice z veliko napetostjo. Taki gasilniki so: Tertraklorogljikovi gasilniki ter gasilniki z ogljikovo kislino in drugi.

L. 1924. so napravili berlinski gasilci s pomočjo Simens-Schukertovih delavnic poskusno polivanje 100.000 voltnih napeljav, ki jih je l. 1929. preizkusil požarni ravnatelj Müller. Uspehi so se objavili. V splošnem velja tudi tukaj pravilo, da se opusti polivanje električnih napeljav z visoko napetostjo, katera se tudi upošteva pri vajah z lestvami in se opozori gasilce, da morajo opustiti vsak dotik svoje kovinske opreme z električno napeljavo.

Ponesrečence po elektriki se reši pred vsem dotika z električno strujo. Obstoji za ponesrečenca nevarnost padca iz višine, ga moramo do prekinitve toka zavarovati, da ne pade. Reševalec mora imeti gumijaste rokavice in gumijaste čevlje, dobro mu bodo tudi služile izolirne klešče. Ako pa reševalec nima tega na razpolago, si ovije roke s suhimi cunjami in rabi kot podlago suho desko, da se tako zavaruje. Pri napeljavah z visoko napetostjo se mesto nesreče obkoli in se obvesti elektrarno, da prekine tok, ker za visoko napetost ne zadostujejo opreme naših gasilcev.

Prof. dr. Štefan Jelinek nas uči, da je smrt vsled električnega toka le navidezna in se zamore vsled tega po elektriki ponesrečenega, ko se ga reši električne struje, z umetnim dihanjem zopet oživeti. Priporoča se, da se takemu ponesrečencu med umetnim dihanjem razdražijo živci, n. pr. da se mu podplate krtači z ostro krtačo. Nujno potrebno je, da je znano vsem gasilcem umetno dihanje, kar se pri gasilcih vse premalo vadi. Pa ne samo gasilce, temveč vse someščane moške in ženske, kakor tudi učence višjih razredov bomo o tem poučili.

V nastopnem se bo poskusilo na podlagi nekaterih primerov opozoriti na trenutke nevarnosti in se bo pri tem določilo njih vzrok.

1. Dekle sedi v kopalni banji, prime blizu stoječo električno svetiljko in jo hoče prižgati. Svetiljka je imela telesni spoj in tok je prišel skozi dekličino telo do vode oziroma v zemljo. Ta prevod elektrike je povzročil dekličino smrt. Predpis pravi, da morajo električne napeljave in razsvetljave kopalnic biti tako napravljene, da jih kopalec ne doseže. Stikala morajo biti izven kopalnice, svetiljke pa zavarovane s posebnimi steklenimi zvonci.

2. Neki dijak je hotel svoji materi skozi kuhinjsko okno nekaj povedati. Prijel je okensko omrežje in padel mrtev na tla. Vzrok je bil ta, da je bila na omrežju pritrjena žica za špalirske rastline ter je delavcem na strehi odpadel kos žice, ki je zvezal električno napeljavo z žico špalirja in povzročil tako prosti vod. Ker mati ni vedela, kaj storiti v takšnem slučaju, tudi pozneje došli zdravnik ni mogel več pomagati, ugotovil je le sinovo smrt.

3. Neka žena je likala z električnim likalnikom perilo. Vsled dolgoletne uporabe je bila izolacija dovodne žice poškodovana in kovinski obod likalnika električen. Žena se je dotaknila kovinastega oboda, skozi njeno telo je švignil električen tok in že se je žena vila v težkih krčih. Mož, ki je bil v sobi, je zbežal na hodnik in pričel klicati na pomoč. Sostanovalci so poklicali gasilce, ki pa žene vključ takoj pričetim umetnim dihanjem, ker se je prepozno začelo, ni zamoglo oživeti. Mož bi moral takoj priključek likalnikove dovodne žice iztakniti in žena bi gotovo ostala pri življenju.

4. Učitelj je bil v stanovanju in je hotel nekega poletnega dne odnesti namizno električno svetiljko na vrt. Svetiljka je bila priključena in učitelj bos. Kovinasti obod svetiljke je bil dober odvodnik elektrike. Dokler je učitelj stal na lesenih sobnih tleh, ni odvajalo njegovo telo elektrike, a kakor hitro je stopil na vlažno vrtno zemljo, je električen tok odtel in povzročil učiteljevo smrt.

5. Neka mati je hotela za otroka razgreti mleko na električnem kuhalniku, ki ga je imela na mizi zraven postelje. Otrok je dosegel dovodno žico in je potegnil stikalo iz kuhalnika. Eno stikalo je držal otrok v roki, a drugo je uporabljal za sesalo. Otroka bi bilo ubilo, ker je tekel električni tok od ust do roke. V tistem trenutku je vstopila v sobo

mati in rešila otroka iz objema električnega toka s tem, da ga je tresla in poljubovala. Nevede je opravljala tako umetno dihanje, ki je rešilo otroka smrti, le opekline na roki so pričale o nesreči.

6. Šestleten deček je poskusil z mosta, ko je opravljal svojo malo potrebo, zadeti žice cestne železnice, ki so bile pritrjene ob mostovju. Curek urina je zadel žico, pri čemer je električen tok ubil dečka. Napetost voda je bila 500 voltov. Tudi tega dečka ni bilo mogoče več rešiti.

7. Neki enajstleten deček je stavil s svojim sošolcem, da se bo dotaknil električnega voda z napetostjo 16.000 voltov. V to svrhu je splezal na drog ter se dotaknil električnega voda. S težkimi opeklinami na roki je padel z droga. K sreči se pri padcu ni še bolj poškodoval. Roka se mu je posušila (numificirala) in je po nekaj tednih odpadla. Vidi se jo lahko v muzeju prof. Jelineka. Učenec pa je plačal svojo nepremišljenost s tem, da je bil pohabljen za vse življenje.

8. Neki hišnik na Dunaju XXI. je hotel v hišni kleti predreti zamašeni kanal z neko žico. Pri tem delu se je dotaknil z drugim koncem žice električnega voda, kojega izolacija je bila poškodovana. Skozi možovo telo je šel električen tok in žena, ki je opazila krčevito krivljenje možovo, je prestrašena zbežala na policijo prijaviti nesrečo. Policija je poklicala na pomoč gasilce, ki so rešili moža iz območja električnega toka in pričeli s poskusi oživljanja. Vsi poskusi so bili zaman, ker so bili prepozni. Žena bi morala z metlino palico odstraniti žico od električnega voda in mož bi bil rešen.

9. Neki kmet je oral s parom konj na polju. Preko polja je bil napeljan vod visoke napetosti in je žica ležala na njivi. Konj je prišel v dotiko z žico električnega voda ter se je mrtev zgrudil. Pri padcu se je dotaknil drugega konja in tudi tega je ubilo. Kmeta, ki je hotel pomagati svojima konjema, je ravno tako ubilo, ko se ju je dotaknil. Kmetovo sestro, ki je zapazila nesrečo in hotela pomagati bratu, je tudi ubilo. Dve navzoči služkinji, ki sta hoteli pomagati dekletu, je zadela ista usoda.

10. Neka žena je likala perilo z električnim likalnikom. Pri likalniku ni imela premikača in je pustila likalnik na deski ter je odšla k sosedu povprašat o neki zadevi, na katero se je ravnokar spomnila. Razgovor je prišel na obleke in na znanje, pri čemer je popolnoma pozabila, da ji doma leži priključen likalnik na deski. Šele prihod gasilcev, ki so jih poklicali na pomoč ljudje s ceste, je spomnil ženo na njeno pozabljivost. Likalnik je prežgal desko in njeni tleči deli so padli v košaro s perilom, ki je bila pod njo in so užgali perilo. Poskus je dokazal, da je treba za ta slučaj pri 3 cm debeli deski eno in pol ure časa.

11. Dva dijaka sta pričakovala tovarišev obisk. Da bi ga malo prestrašila, sta zvezala notranjo kljuko vrat z žico s polom stikala električne luči. Ko je tovariš zunaj prijel za kljuko, ga je vsled vlažne zemlje pretresel električni tok in ga ubil.

12. Neka Dunajčanka je odšla s svojo šestletno hčerko na deželo na letovišče. Nekoč sta šli na sprehod. Med potjo ju je dobila nevihta in strela je udarila v mater. To so videli vaščani. Hitro so zapregli voz in odpeljali mater in otroka v mrtvašnico. Zdravnik, ki je bil hitro tam in neki kmet sta ju takoj skušala zbuditi z umetnim dihanjem, ki je bilo uspešno ter še obe živita. Čevelj z majhno 5 cm dolgo luknjo priča o nesreči. Pri tej luknji je izstopila elektrika iz ženiniga telesa v mokro cesto. Tudi ta čevelj se lahko vidi v muzeju prof. Jelineka.

13. Neki vrtnar v bližini Dunaja je moderniziral svoj obrat s tem, da je postavil centrifugalno sesaliko na električen pogon. Petletna vrtnarjeva hčerka se je dotaknila pri igri motorja in električna iskra jo je močno pretresla. Ker je otrok vsled bolečin jokal, ga je oče pošteno okregal in nazadnje še nabil. Tri dni pozneje je poškodovani motor ubil očeta. Prepozno poklicani prof. Jelinek tudi ni mogel več pomagati. Oče bi moral, po nesreči otroka opozorjen, takoj poklicati instalaterja, ki bi preiskal in popravil napako.

14. Neki inženjer elektrarne je prišel pri vstavljanju releja nekega oljnatega priključka preblizu napetosti 48.000 voltov. Njegova lobanja je izhlapela v električnem svetlobnem obluku tako, da se je videlo na mestu dotika možgane. Pri nesreči navzoči monterji so takoj pričeli z umetnim dihanjem in inženjer je bil rešen. Rana se je čez nekaj mesecev popolnoma zacelila.

15. Kmet je stal bos v gnojni jami na svojem dvorišču ter nalagal z železnimi vilami gnoj. Pri tem se je dotaknil z vilami električnega voda za razsvetljavo ter je bil od električnega toka ubit.

16. Neki mož je opremil svoj plinski lestenec z električno lučjo. Nekoč je zamenjal žarnico ter se ob tej priliki dotaknil z eno roko podnožja za navoj, z drugo pa plinskega lestenca. Električen tok, ki je imel prosto pot skozi njegovo telo, ga je ubil.

17. Neka perica je stala bosa v pralnici na mokrih tleh. Hotela si je uravnati električno svetiljko, pri čemer se je dotaknila kovinastega podnožja svetiljke. Tudi njo je ubil električen tok.

18. Nek majhen otrok je postavil v materini odsotnosti stol k mizi, po katerem je splezal na mizo. Med igranjem se je dotaknil kovinastega podnožja žarnice. Otroka je zopet oživila mati s svojim ljubkovanjem in poljubljanjem.

Tako bi lahko za vsako vrsto nesreč navedli do sto primerov.

Ob priliki požarnih pregledov si je treba tudi ogledati strelovođe, kakor tudi zemeljske odvode radio naprav. Zadnji

navadno ne odgovarjajo niti najbolj preprostim varnostnim zahtevam.

Vsem, ki obiščejo Dunaj, priporočamo obisk elektro-patološkega muzeja prof. dr. Jelineka v IX. okraju, Sensengasse, pri sodnijsko, medicinskem institutu splošne bolnice. Tukaj nakopičen material da takšen pregled nesreč vsled električnega toka, da obiskujejo muzej v študijske svrhe strokovnjaki vsega sveta.

Pomnite! Po elektriki ponesrečene spravimo iz območja električnega toka ter takoj pričnemo z umetnim dihanjem, pri čemer ne smemo pozabiti, da ponesrečencu vzamemo iz ust vse tuje predmete kakor: umetno zobovje itd. Jezik potegnimo iz ust ter ga privežimo z robcem ali širokim trakom ob brado. Zatem pričnemo z umetnim dihanjem. Kakor hitro se pokažejo prvi znaki uspeha, isto takoj prekinemo. Pomagač bodi vztrajen. Če tudi se nezavesten ne gane, nadaljuj umetno dihanje po več ur če je treba. Ne prekinimo dokler nimamo sigurnih znakov smrti, dokler ne nastopijo mrtvaške lise.

Naj bo gasilstvo tudi na polju varnosti proti električnim nesrečam prijatelj in svetovalec vseh ljudi.

Naznanila.

Tovariš Jožef Pfeifer, tovarnar v Hočah, nam piše:

Razpošiljal sem v letošnjem poletju cenike lastne nove iznajdbe kombinirane patentirane brizgalne za podeželska gasilna društva na motorni in ročni pogon.

Posebno važno je to za društva, katere že imajo navadne ročne brizgalne, ker se te lahko predelajo tudi na motorni pogon, tako da nastane obenem motorna in ročna brizgalna. V teh cenikih sem nastavljal nekoliko previsoke cene, ker sem kalkuliral zraven provizije in druge stroške. Ker pa oskrbum sedaj vse sam in vsled denarne krize sem znižal cene za preureditev in kombinacijo brizgal na motorno silo kakor kaže slika na razposlanem ceniku na Din 12.000.

Priporočam se

Jož. Pfeifer starejši
v Hočah pri Mariboru.

Prvo prostovoljno gasilno in reševalno društvo Ljubljana-mesto proda pod jako ugodnimi pogoji naslednje gasilske predmete odnosno gasil. orodje:

Kompletni štirikolni voz za moštvo na konjsko vprego, dvokolno tridelno raztezalno lestev, dolgo 16 metrov, pet ročnih svetilk, navijak, štiri ročne navijake, 19 kompletnih spojk (stari tip), pasove, razne male svetiljke, petrolejske baklje, štiri hupe, stare plezalne vrvi, 15 m normalnih cevi, 150 m cevi parne brizgalne, 120 m hidrofornih cevi in 12 bluz.

Prostovoljno gasilno društvo v Laškem ima naprodaj — po zelo ugodni ceni — še popolnoma nerabljen dvo-vprežni, pravilno izdelan gasilski voz za motorno brizgalno. Na zahtevo se pošlje slika.

Sv. Vid pri Ptuj. Prostovoljno gasilno društvo proda radi nabave avtomobila in motorne brizgalne svojo zelo dobro ohranjeno snemalno brizgalno. Cena po dogovoru.

Dopisi.

Vič pri Ljubljani. Na Viču pri Ljubljani smo imeli dne 19. m. precej velik požar, in sicer je gorelo gospodarsko poslopje posestnice Frančiške Mervar na Viču. Ogenj je nastal nekako ob 2. uri ponoči ter smo bili šele čez eno uro alarmirani, ker preje ni nobeden opazil požara. Gašenje je bilo vsled mraza precej naporno, vendar smo rešili vse sosednje objekte, pri gorečem objektu pa se ni dalo drugega rešiti, kakor nekaj pokvarjenega sena. Pri gašenju se je dobro izkazala lega našega doma, ker imamo zraven vodo, pokazalo pa se je tudi, kako potrebno je, da je gasilno orodje vedno pripravljeno. Predelana motorna brizgalna nam je radi mraza nekoliko nagajala, potem pa nam je služila izvrstno. Nekaj gasilcev je imelo opravka ves dan, da se je ogenj popolnoma pogasil.

Rakek. V nedeljo, dne 25. septembra je bila skupna vaja za prostovoljna gasilna društva Rakek, Unec in Ivanjeselo. Vaja se je pričela najprej na Uncu. Vodil jo je domači načelnik tov. Ivan Puntar, a uro kasneje na Rakeku, ki jo je vodil poveljnik društva Rakek tov. Bombač Anton.

Vaja se je izvedla ob nenapovedani uri le na znak trombe društva Unec, kjer je bil fingiran požar. Z naglico, kakršne do sedaj še nismo videli, so bila vsa tri društva na kraju požara, za kar sodi priznanje vsem trem društvom. Kakor že omenjeno, se je uro pozneje ponovila vaja na Rakeku, in sicer se je vnelo postajno skladišče. Kakor se je ugotovilo, so tukajšnja društva, ki so navezana vedno na medsebojno pomoč, kos svoji nalogi, ako doleti požarna nesreča v kateremkoli kraju občine, saj je na razpolago dovolj cevi, le žal, da ima do sedaj le društvo Unec motorno brizgalno. Upati pa je, da si jo bo tudi Rakek v doglednem času nabavil, ako poravna društvo še nekaj dolga na gasilskem domu, katerega si je postavilo pred dvema letoma.

Želeti bi bilo, da bi se te skupne vaje večkrat ponovile, da se članstvo tembolj izvežba.

Vsega priznanja je vredno gasilno društvo Rakek, ker se udeležuje že skoro vsa leta na dan narodnega praznika dne 1. decembra sv. maše v kroju, kar napravlja zares prazničen vtis na vsakega. S tem tudi pokaže, da ne goji samo čuta do svojega bližnjega, ampak da goji tudi čut narodne zavednosti, kar je potrebno zlasti tu ob skrajni meji naše države. Želeti bi bilo, da bi enako proslavila ta dan tudi druga društva v tem okolišu in da bi se v kratkih besedah ob tej priliki orisal pomen tega dneva, saj nam tudi naša pravila govore, da moramo gojiti domovinsko čuvstvo do mile domovine.

Književni pregled.

(Vse knjige dobite v Knjigarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani, Frančiškanska ulica 6, in v Mariboru, Tyrševa 44.)

Andrej Gabršček: Goriški Slovenci I. 1840.—1900. Izredno zanimiva knjiga! Prvo delo o bojih in uspehih goriških Slovencev v minule stoletju. Pisatelj, neustrašeni borec za pravice našega naroda, nam je podal v tej knjigi kot živahen pripovednik kritično sliko o našem goriškem ljudstvu, narodnem vodstvu in njegovem delovanju pod avstrijskim gospodstvom in italijanskim sosedstvom. Silno zanimivi so zbrani podatki, ki ilustrirajo vso podrobno borbo za narodni obstoj, za narodno prebujanje. Tri narodnosti so se stikale na Goriškem: Jugoslovenci in Italijani ter Nemci, in vse tri so bile v borbi med seboj. To dela vsebino še bolj zanimivo in vredno, da si jo prečita vsak inteligenten človek.

V platno vezana knjiga ima 591 strani in sliko pisatelja ter stane Din 120.—

Karl Marx: Kapital. Po J. Borchardtovi izdaji poslovenil Oskar Drenik. Knjiga predstavlja temelje znanstvenega socializma ali marksizma in je pisateljevo življenjsko delo.

Pisatelj je tako globoko prodrl v snovanje kapitalističnega družabnega reda in družbe sploh, da je mogel točno videti bodoči razvoj in biti znanilec velike zgodovinske družbene preobrazbe, ki se vrši v znamenju njegovih idej.

V platno vezana knjiga obsega 400 strani in stane Din 80.—.

Štefanija Humek: Prehrana po novih zdravstvenih načelih. Knjiga, izpod peresa znane učiteljice gospodinjstva, opisuje in daje navodila za novo prehranjevanje, za vegetarijanstvo. Že več ko 30 let oznanja in z največjim navdušenjem razširja sloveči švicarski zdravnik dr. Bircher-Benner nauk o prehrani brez mesa, pripravljeni po načinu, ki ustreza sedanjemu stanju vede o prehrani. Tej vedi je posvečena naša knjiga, ki prinaša v naše kuharstvo mnogo novega, dobrega. Poleg znanstvene utemeljitve vegetarijanstva navaja nešteto receptov za kuhanje in za pripravljane jedi in je vsled tega prepotrebna za vsako ženo, za vsako gospodinjico.

Cena v platno vezani knjigi je Din 40.—.

Listnica uredništva.

Vsem gasilcem, posebno pa dopisnikom »Gasilca«, želim srečno in zadovoljno novo leto. Prosim vse tovariše sotrudnike, da mi ostanejo zvesti tudi v novem letu. Vabim pa v krog dopisnikov vse, ki so dobre volje in jim je razvoj gasilstva in našega tiska pri srcu. Mnogo dela nas čaka v novem letu. Gasilski zakon je na vidiku in treba bo krepko stati na braniku naših interesov. Zelo dobrodošli mi bodo stvarni članki h gasilskemu zakonu. Javnost naj sliši tudi glas članstva, da bo tako vedela, da so zahteve starešinstva zahteve vsega članstva (24.000) J. G. Z.

Da se olajša iskanje raznih člankov, bomo letos strani zaznamovali tekoče skozi vse leto.

Dopise tudi v bodoče pošiljajte na naslov: Ljudevit Mušek, šolski upravitelj, št. Vid pri Ptuj.

Vsem gasilskim društvom, ki se zanimajo tudi za dramsko umetnost (ki igrajo na odrih), sporočamo, da sta izšli pred kratkim dve novi slovenski dramski deli pisatelja Vombergerja Joža, ki sta jako primerni za podeželske odre, in sicer: veseloigra »Voda«, igra iz sodobnega kmetiškega življenja, polna humorja, ki jo igra tudi Narodno gledališče v Ljubljani, in žaloigra iz slovenskega kmetiškega življenja »Vrnitev« — povojna drama, ki odkriva težko usodo družine, v katero jo je pahnila vojna. Naslov za naročbo obeh knjig: Joža Vomberger, Ljubljana VII, Celovška cesta 14. — Društvo, ki naroči, ozir. kupi določeno število izvodov (veliki odri 6, ostali 4), je prosto vsake avtorske tanižeme.

**Podpirajte trdke,
ki inserirajo v „Gasilcu“!**

Čelade
Pasove
Rogoye
Trobke
Sekirce
Čepice, epolette,
znake, spojke in
cevi najceneje pri

A. KASSIG

LJUBLJANA
ŽIDOVSKA ULICA ŠT. 7

Zahtevajte ilustrirani cenik!

**BAKLE—
NA PETROLEJ**

več kot za polovico cenejše —
solidno izdelane
razpošilja trdka

K. BOCAK
TRŽIČ

Pri zavarovanju predmetov proti požaru in pri življenjskem zavarovanju, zavarovanju otroške dote in pogrebniških stroškov, dalje pri vseh jamstvenih, nezgodnih in vlomskih zavarovanjih, pri zavarovanju kaska

upoštevajte edino-le

**VZAJEMNO
ZAVAROVALNICO**

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA

ki Vam nudi najugodnejše pogoje.

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi, Vas vljudno vabim, da si ogledate mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

**UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6**

tiska vse za Vas
n. pr. društveno glasilo, tiskovine, pisemski papir, vabila, posetnice, letake, lepake, cenike, kataloge in še mnogo drugega

**KNJIGARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA UL. 6
MARIBOR, TYRŠEVA CESTA 44**

ima bogato zalogo leposlovnih in strokovnih knjig za Vaše knjižnice in za Vašo osebno uporabo. Poleg slovenskih knjig ima tudi zalogo drugih slovanskih, francoskih, angleških in nemških knjig. — Revije, časopisi, znanstveni listi. — Velika zaloga slik.

Pišite po kataloge in cenike!

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«
SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma,
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba je prevzela od »Graške vzajemne zavarovalnice« in od zavarovalnih družb »Feniks« (požarni oddelki) in »Franko-Hongroise« ves njih kupčijski obseg v naši državi. - Najnižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

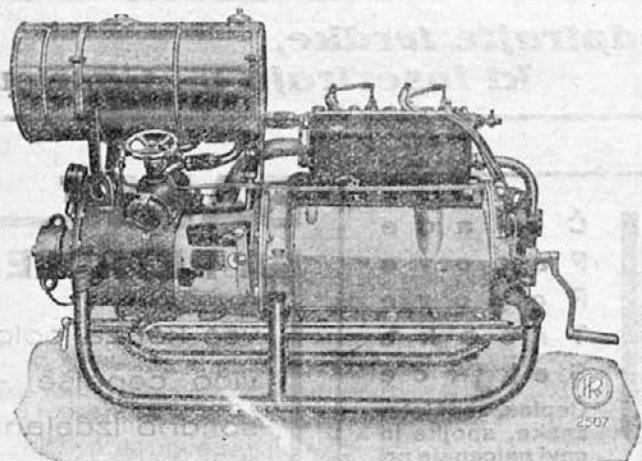
Po naredbi ministrstva za vojsko in mornarico nadomeščajo police splošne zavarovalne družbe »JUGOSLAVIJE« ženižtvene kavicje za častnike.

Telefon 2571. PISARNA: TYRŠEVA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje

tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30. 24 HP.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škropilni avtomobil s pripravo za snaženje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

FRANC KOŠIR, CELJE

glavno zastopstvo in zaloga za Dravsko banovino.

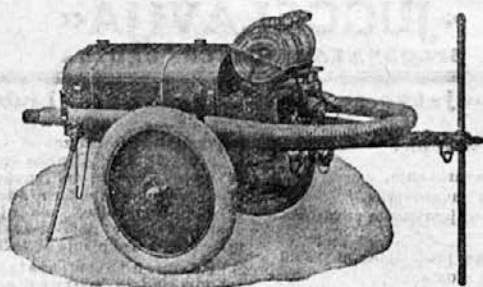
Gasilski zavodi d.d.

čechy při Prostějovu na Moravském

Ustanovljeno leta 1820.

Zastopništvo Maribor

Cankarjeva ul. 36

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporoča svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.